

ENKÄTSAMMANSTÄLLNING: FÖRÄLDRAR OCH BARN

Utvärderingsenkäter skickas efter avslutad behandlingsinsats på Terapikolonier ut till barn, vårdnadshavare och remitterande behandlare. Samtliga synpunkter som framkommer i enkätsvaren utgör en viktig del i det ständigt pågående arbetet för att säkerställa god kvalitet, hög patientsäkerhet och utveckla verksamheten på Terapikolonierna.

Sammanfattning

Av de 12 enkäter som skickades ut till vårdnadshavare som deltagit tillsammans med sina barn på Terapikolonier sommaren 2018 inkom 9 besvarade (75 %). Enkäten är uppdelad i två delar, en som rör samarbetet med Terapikolonier och en som rör behandlingsinsatsen och hur den påverkat familjen. Vårdnadshavarna skattar genomgående högt på de påståenden som rör samarbetet; exempelvis att de känt sig delaktiga och kunna påverka behandlingen, att ha fått tillräcklig information och att bli förstörd. På frågor som rör behandlingen och förväntningar och förhoppningar kring den framkommer att vårdnadshavarna bland annat hoppats på att få hjälp, stöd och råd i en trygg miljö samt att träffa andra föräldrar i en liknande situation. Samtliga vårdnadshavare uppger att deras förväntningar uppfyllts helt och hållet. Vårdnadshavarna upplever också att barnet, de själva och familjen påverkats positivt av behandlingsinsatsen och att detta visar sig i färre konflikter i hemmet, förbättrat mående, att vardagslivet känns lättare och att de kan använda erfarenheter från kollo i vardagen. De som valt att skriva egna kommentarer lyfter bland annat att de uppföljande grupperna varit bra för reflektion och återkoppling.

Författare:

Jennifer Sternberg

Leg Psykolog

Biträdande Verksamhetschef

Terapikolonier

Arbetssätt och metod

Terapikolonier erbjuder gruppbehandling för barn, unga och föräldrar som har en pågående behandlingskontakt inom barn- och ungdomspsykiatri. Varje familj har ett individuellt behandlingsuppdrag som formulerats gemensamt av familj och remittent. Det övergripande målet med behandlingsinsatsen är ett förbättrat psykiskt mående, en stärkt bemästringsförmåga och ett bättre fungerande i vardagen.

Vi har ett flerdimensionellt behandlingsperspektiv vilket innebär att flera teorier och metoder kan användas i behandlingen, exempelvis mentalisering, grupp-, anknytnings- och systemteori. Behandlingen sker både i grupp, exempelvis i gruppsamtal, föräldragrupper och storhandledning, och individuellt genom spontana och planerade samtal. Oavsett om det rör sig om en grupp för barn eller för föräldrar och barn tillsammans har vi alltid ett tätt samarbete med vårdnadshavarna för att kunna stötta, stärka och gemensamt undersöka och tänka kring olika händelser, känslor och tankar.

Behandlingen innehåller också en del psykoedukativa och pedagogiska inslag och eftersom vi bor tillsammans ingår stöd i dagliga rutiner, omsorg och aktiviteter. Den typ av heldygnsvård som Terapikolonier erbjuder ger också möjlighet att gemensamt fånga upp och undersöka de små och stora händelser som uppstår i vardagen. Metoden blir på sätt också ett förhållningssätt där vi kan bekräfta känslor och tankar, utforska händelser utifrån olika perspektiv och själva vara modeller. Syftet är att stärka deltagarnas mentaliseringsförmåga. Med en stark och stabil mentaliseringsförmåga blir vi bättre på att uppfatta missförstånd, förstå vad andra menar och vill, hävda våra behov, samarbeta och reglera våra känslor. Gruppen ger möjlighet att pröva och undersöka sig själv i förhållande till andra i en trygg och varm gemenskap. Det blir särskilt viktigt eftersom de svårigheter deltagarna har handlar om och visar sig relationer eller avsaknaden av relationer.

Utbud och patientgrupp

Sommaren 2018 erbjöds sju olika behandlingsperioder. Tre av perioderna var för föräldrar tillsammans med sitt barn, en för barn och tre för ungdomar. Periodernas längd varierade från 7 dygn upp till 16 dygn. I grupperna för föräldrar och barn tillsammans ingick i två av grupperna en uppföljande dag och ett uppföljande samtalsgrupp och i en av grupperna fyra uppföljande grupptillfällen under hösten. I grupperna för ungdomar ingick en uppföljningshelg under hösten. Syftet med uppföljningsinsatserna är att stärka och ytterligare fördjupa den utveckling och det läkande som skett under sommarens gruppbehandling.

2018 inkom 113 ansökningar till Terapikolonier varav 59 gällde biologiskt födda flickor, 53 gällde biologiskt födda pojkar och resterande 2 gällde barn med annan könstillhörighet. 54 barn och ungdomar, varav 15 återvändare, erbjöds plats på Terapikolonier. Åtta deltagare lämnade återbud, fem så sent att det inte gick att erbjuda platserna åt någon annan. Totalt kom 48 barn och ungdomar ut på någon av Terapikoloniers perioder vilket motsvarar 477 vård dygn (medföljande föräldrar och syskon ej inräknat). 3 av barnen/ungdomarna avbröt

vistelsen i förtid, bland annat p g a hemlängtan och försämrat mående. Åldersspannet 2018 var 4–17 år.

I gruppen för föräldrar tillsammans med sitt barn inkom sammanlagt 42 ansökningar. Med 18 avtalade platser innebar det att 43% av de som remitterats till gruppbehandlingen kunde erbjudas plats. Flest ansökningar inkom i gruppen för mammor tillsammans med barn i åldern 6–12 år. Vanliga behandlingsuppdrag var att stärka samspel mellan förälder och barn, konkret hjälp i stunden, fördjupad bedömning av svårigheter och behov och önskemål om att behandlingen skulle kunna bidra med hopp och positiva gemensamma erfarenheter. Vanligaste svårigheterna för gruppen var anknytning/samspelssvårigheter (50%), ADHD (50%) och autism (40%).

När det gäller samtliga barn och unga dominerade svårigheter inom ADHD spektrat (54%) bland ansökningarna följt av autism (41,4 %), ångest (40 %) och depression (27%). Även trotsyndrom och anknytning/samspelssvårigheter var vanligt förekommande (31% vardera). Ett viktigt tillägg för att förstå komplexiteten i den grupp patienter vi möter är att 8 av 10 har flera olika svårigheter i kombination där ADHD tillsammans med bland annat ångest, trots, depression och autism var vanligast. Nio av tio har också flera svåra och potentiellt traumatiserande livshändelser bakom sig såsom utsatthet och svårigheter i relationer till kamrater eller inom familjen, att ha helt eller delvis varit skild från en förälder, psykisk eller fysisk sjukdom hos förälder, våld, missbruk eller övergrepp.

Vanligaste behandlingen inom barn- och ungdomspsykiatri var stödjande kontakt med vårdnadshavare (41%), medicinering med centralstimulantia (35%) och annan medicinering (28%). Stödjande kontakt med barn/ungdom var också vanligt (19%) och Mellanvårdsinsats (16%). 15 % hade en individuell behandlingskontakt och 17 % hade någon form av behandlingsinsats för familj eller vårdnadshavare. Kontakten med barn- och ungdomspsykiatri var olika regelbunden där majoriteten (55%) träffade någon på mottagningen varannan till varje vecka. När det gäller övriga barn och unga var kontakten månatlig (21%) eller glesare än en gång i månaden (22%). Några av familjerna hade också andra insatser antingen via Socialtjänsten (12%) eller via LSS (19%).

Metod

Enkäten för föräldrar som deltagit tillsammans med sitt barn bestod av två delar. En del rörde samarbetet med Terapikolonier och en del behandlingen och hur den påverkat patient, vårdnadshavare och familj och hur detta i så fall visat sig i vardagen. I anslutning till frågorna gavs möjlighet för respondenterna att kommentera sina svar. I den första frågan ombads vårdnadshavarna att ta ställning till nio påståenden utifrån i vilken utsträckning de höll med om dem; detta anges på en sexgradig likertskala som går från instämmer inte alls till instämmer helt. Enkäten avslutades med utrymme för egna synpunkter eller kommentarer.

Utvärderingsenkät Föräldrar tillsammans med sitt barn 2018

Samarbetet med Terapikolonier

Enkätens första del handlar om hur vårdnadshavaren upplevt samarbetet med Terapikolonier. Vårdnadshavaren fick ta del av nio påstående exempelvis "jag kunde påverka vår vistelse på kollo" och "personalen uppfattade vad vi behövde hjälp med" och skatta dessa från 0 = instämmer inte alls till 5 = instämmer helt. Vårdnadshavarna skattade genomgående högt på de olika påståendena som rörde samarbete och delaktighet (medelvärde 4,6 – 4,9 av 5) och samtliga utom en vårdnadshavare kan tänka sig att rekommendera Terapikolonier.

1. Här följer ett antal påstående om din syn på samarbetet med terapikollo. Markera vid varje påstående hur mycket du instämmer i påståendet. 0 = instämmer inte alls 5 = instämmer helt

Antal svarande: 9

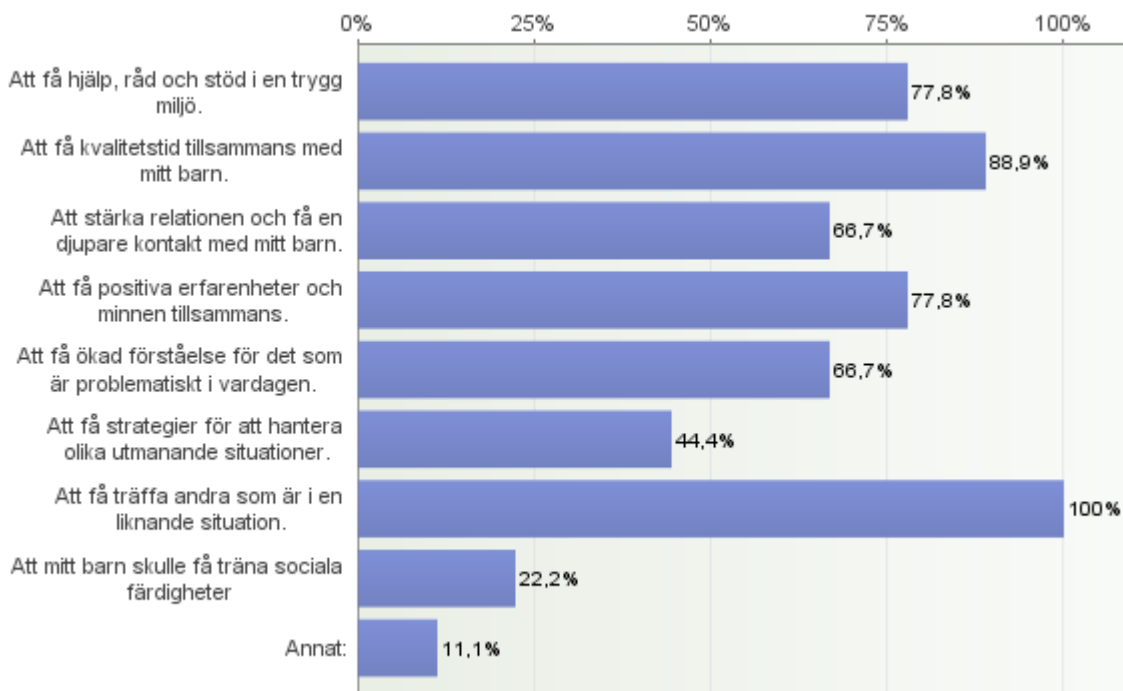
	0	1	2	3	4	5	Totalt	Medelvärde
Kollopersalen uppfattade vilken hjälp vi behövde	0%	0%	0%	11,1 %	22,2 %	66,7 %	9	4,6
Mitt barn blev bemött utifrån sina speciella förutsättningar	0%	0%	0%	0%	22,2 %	77,8 %	9	4,8
Terapikollo har bidragit till ökad förståelse för mitt barn	0%	0%	0%	0%	33,3 %	66,7 %	9	4,7
Jag kunde påverka vår vistelse på kollo	0%	0%	0%	11,1 %	22,2 %	66,7 %	9	4,6
Samarbetet med personalen fungerade bra	0%	0%	0%	0%	11,1 %	88,9 %	9	4,9
Informationen före kolloveckan var tillräcklig	0%	0%	0%	0%	11,1 %	88,9 %	9	4,9
Jag kan tänka mig att rekommendera terapikollo	0%	0%	0%	0%	11,1 %	88,9 %	9	4,9
Totalt	0%	0%	0%	3,2%	19%	77,8 %	63	4,7

Behandlingen på Terapikolonier

Vanliga förväntningar och förhoppningar var att få kvalitetstid tillsammans med barnet, få gemensamma positiva upplevelser och att få hjälp, råd och stöd i en trygg miljö. Åtta av nio vårdnadshavare uppger att förväntningar och förhoppningar helt och hållet uppfyllts. En vårdnadshavare uppger att förväntningar och förhoppningar uppfyllts till viss del. Samtliga vårdnadshavare hoppades på att träffa andra föräldrar i en liknande situation och uppgav att de haft utbyte av de andra föräldrarna i gruppen.

2. Vilka förväntningar och förhoppningar hade du inför er kollovecka?

Antal svarande: 9

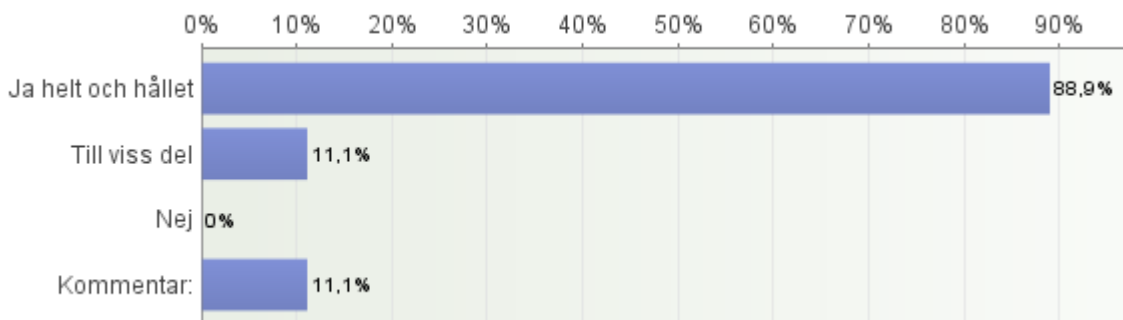

Fritextsvar: Annat:

- För upplevelsen i sig. Det är en vacker miljö.

3. Har dina förväntningar uppfyllts?

Antal svarande: 9

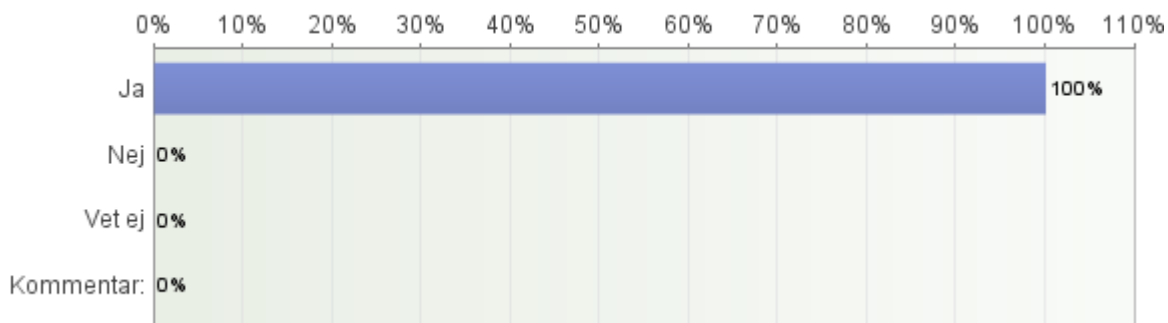

Fritextsvar: Kommentar:

- Oerhört givande med rätt fokus. Kunniga terapeuter med olika erfarenheter som delats.

4. Tycker du att du hade utbyte av de andra föräldrarna på kollo?

Antal svarande: 9

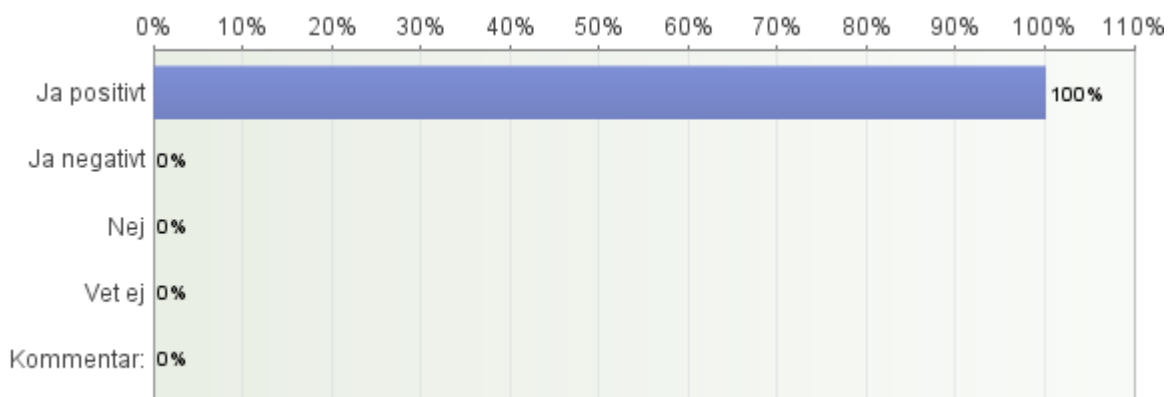

Behandlingsinsatsen påverkan på familjen

Följande tre frågor handlar om huruvida och i så fall på vilket sätt vårdnadshavaren upplever att barnet, de själva och familjen påverkats av behandlingsinsatsen på Terapikolonier. Samtliga vårdnadshavare uppger att barnet, de själva och familjen påverkats positivt. Flest vårdnadshavare lyfter att det efter behandlingsinsatsen är färre konflikter i hemmet (66,7 %) och att deras vardag känns lättare (55,6 %). När det gäller mående upplever de att de själva mår bättre (55,6 %) och att barnet mår bättre (33,3 %). Vårdnadshavarna lyfter också att de kan använda erfarenheter från vistelsen i vardagen (55,6 %) och att de ännu bättre kan vara ett stöd för barnet (55,6 %).

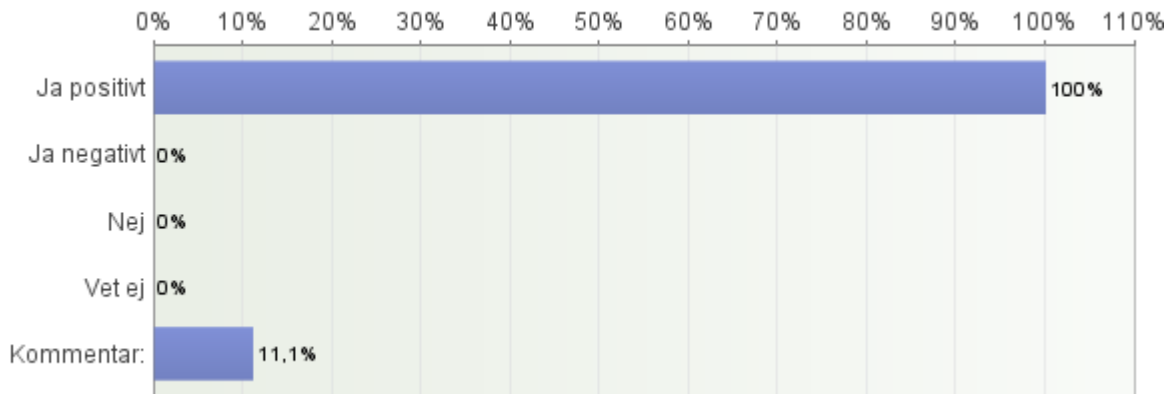
5. Tycker du att vistelsen på terapikollo påverkat ditt barn?

Antal svarande: 9

6. Tycker du att du som förälder påverkats av er kollovistelse?

Antal svarande: 9

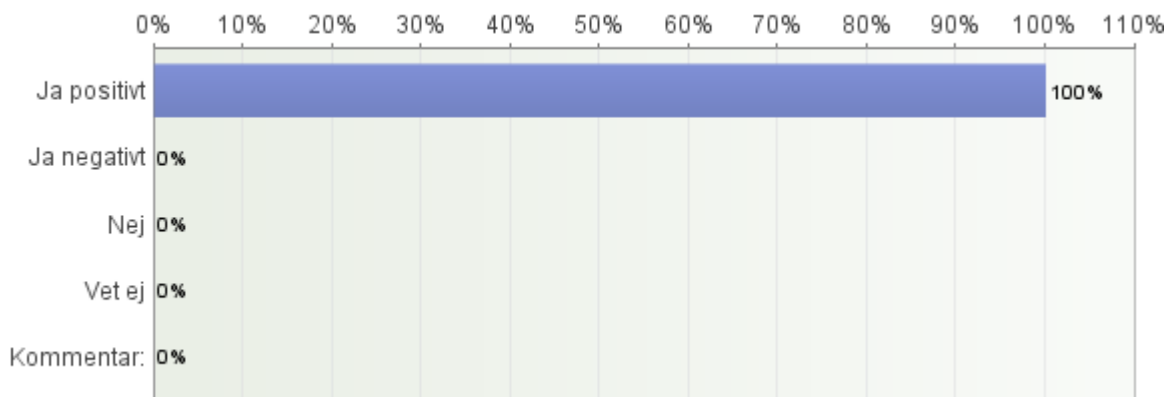

Fritextsvar: Kommentar:

- Utvecklat min egen förståelse för mitt barn och även hur jag som förälder kan agera annorlunda.

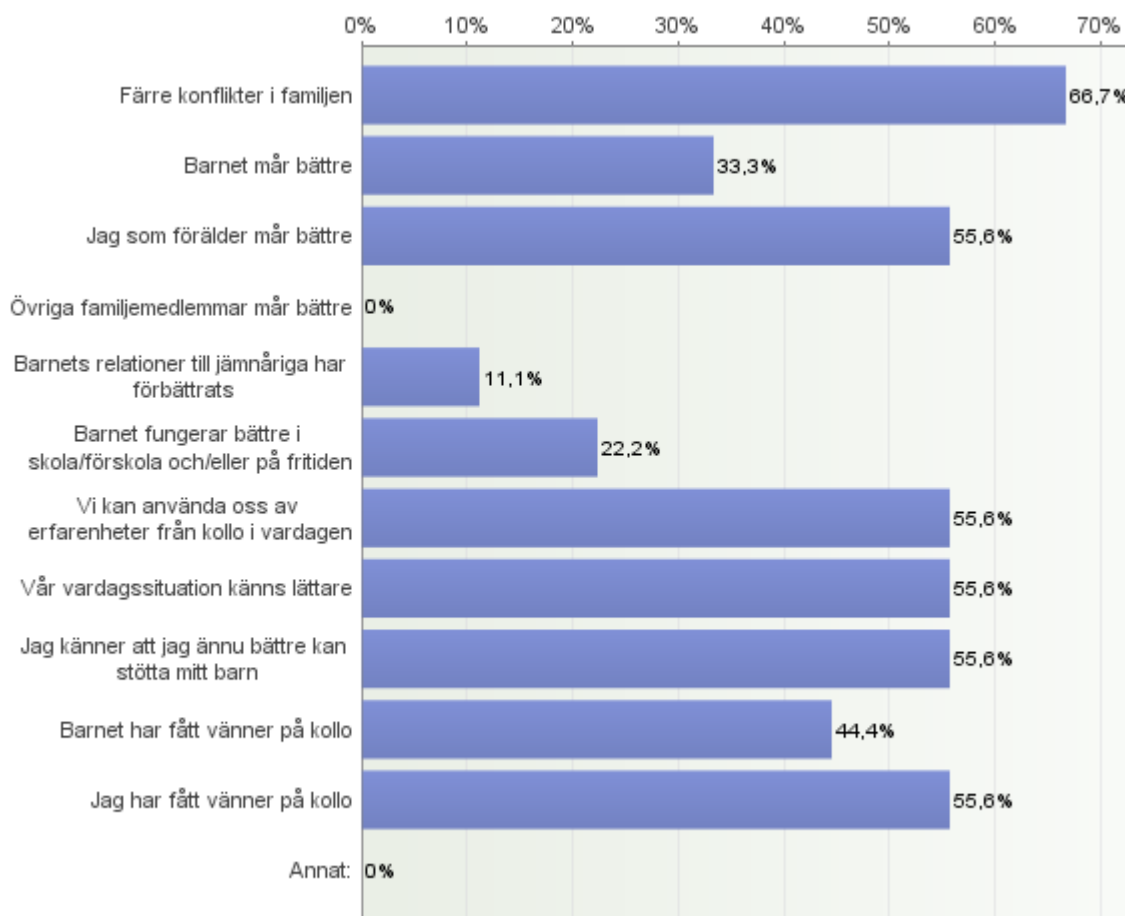
7. Tycker du att familjen påverkats av er kollovistelse?

Antal svarande: 9

8. Hur visar sig detta i familjens liv?

Antal svarande: 9

Fortsatt behandling efter behandlingen på Terapikolonier

Följande två frågor rör familjens insatser från BUP framöver och hur vårdnadshavaren upplever att dessa tillgodoser familjens behov. Svaren ser lite olika ut där fem föräldrar uppger att de har behandling via BUP eller Ericastiftelsen, två uppger att de inte har några insatser, en att det är insatser på gång och en har stöd i kontakten med skolan. När det gäller frågan om hur dessa insatser motsvarar familjens behov lyfter en vårdnadshavare att det är oklart, fem vårdnadshavare att de skulle önska mer stöd eller annan hjälp och tre att de antingen får hjälp via konkreta förslag och stöd i kontakten med skolan eller att de får det stöd de behöver via LSS eller andra instanser.

9. Hur ser det planerade stödet från BUP ut nu?

Antal svarande: 9

- Bra
- En halvtimmas samtal varje vecka och SIP - möte med skola flera gånger per år.
- Kontakten med Terapikolonier har etablerats genom Ericastiftelsen, har ej regelbunden kontakt med BUP i dagsläget.
- Ingen kontakt med BUP (som vanligt, dödystyst från dem, ingen vet något)
- Utredningen är klar. Den visade ingenting. Så kontakten är mer som ett stöd i skolan när man skall ha möten. Då min dotter har haft hög frånvaro under vårterminen så följs det upp

med skola, soc och BUP. Det konstaterades att hon har ett dolt skelningsfel som hon kommer att få hjälp med som också påverkat skolsituationen.

- Fortsatt kontakt med Ericastiftelsen för stöd relaterat till trauma
- Vårt arbete fortsätter och ett nytt sammankallande av soc, skola och Bup kommer inledas.
- Då vi var på kollo efter att utredning var klar så blev det ingen direkt förändring med BUP. Däremot så kommer jag att ta med mig min erfarenhet när jag går på de kurser som ADHD- och Aspergercenter anordnar
- Vi går regelbundet på Prima Järva. Nästa besök hos arbetsterapeut för mer sovstöd.

10. Hur motsvarar det era behov?

Antal svarande: 9

- Hjälper med konkreta förslag, föreläsningar, kontakt med skolan osv.
- Bra, men vi behöver annan hjälp också.
- Har kontakt med LSS bla i form av sjukgymnast och arbetsterapeut, vilket svarar mot våra behov.
- Vore bra med uppföljning av våra behov, men har gett upp att försöka få kontakt/möte.
- Mitt barn har blivit missförstådd. Vi har blivit förlöjligade och ifrågasatta av Soc, BUP, skolan, läkarexpertis och min familj. Man har uppfattat mig som en hysterisk mamma. Har varit helt ensam och isolerad under många år med min familj pga sjukdom.
- Oklart, eftersom verksamheten inte kommer att fortsätta efter 2018
- Vi har enklare kunnat identifierat mitt och barnets behov i stöd.
- Se ovan
- OK för närvarande, men skulle självklart behöva upprepat stöd i vardagen för att påminnas om hur jag kan hantera konflikter.

Ytterligare erfarenheter och synpunkter på verksamheten

Slutligen har vårdnadshavarna fått möjlighet att dela med sig av ytterligare erfarenheter och/eller synpunkter på verksamheten vilket 8 av 9 vårdnadshavare har valt att göra (en del text med personliga uppgifter har tagits bort p g a sekretess). Bland annat lyfter två vårdnadshavare fram hur insatsen blir ett komplement till behandlingen på BUP, en har ett konkret önskemål kring upplägget, två lyfter att relationerna till övriga föräldrar varit viktiga, två tar upp hur behandlingen lett till positiv utveckling och en tar upp att de efterföljande träffarna för föräldrar varit bra.

11. Plats för ytterligare erfarenheter eller synpunkter du vill dela med dig av:

Antal svarande: 8

- Jag tycker att man skulle kunna ha gjort någon mer gemensam aktivitet, tex två utflykter istället för en.
- Är mycket glad för möjligheten att vi fick delta i verksamheten. Det har varit givande på många sätt och en välbehövlig paus från vardagen. På kollot fanns det gott om utrymme att etablera rutiner där det behövs, för att på så sätt skapa trygghet för mitt barn.
- Barnens bästa vistelse/resa hittills i deras liv, sa min äldsta. Båda älskade kollovistelsen.
- Kollo vistelsen var det första stället där jag kände att vi blev bemötta med respekt och förståelse för vår livssituation. Miljön var också mycket härlig och stimulerande framförallt för min dotter som inte hade någon erfarenhet av skärgårdsliv. Mötet med andra mammor med liknande erfarenheter var också berikande då jag känner mig så ensam med mitt

lidande. Jag hoppas verkligen att kollot ska bestå, för det behövs flera alternativ som behandlingsform en bara utredningar på BUP och orosanmälningar som soc får ta emot. Det är ju ingen behandling men min yngsta dotter har inte fått prata med någon. Nu har hon fått en kontakt via soc för att få stöd och hjälp. Detta vara delar av mitt livsöde som fortfarande inte är löst. Skall väl säga att jag har blandade känslor inför Bup och soc jag har också fått hjälp, men har också känt mig oförstådd många gånger.

- Stöd Terapikolonier! En fantastisk möjlighet för barn och vuxna att växa tillsammans!
- Barnkollo är en möjlighet för att kunna se hur barnet agerar i en annan miljö och tydligt se vart konflikter uppstår och mer tydligare se barnet och förälderns behov. Detta är i princip omöjligt i enbart samtalsmiljö på Bup.
- Jättebra erfarenhet överlag och jag har lärt mig mycket om hur jag bemöter mitt barn och hur jag själv måste förändra hur jag tänker för att bli en bättre förälder
- De uppföljande mötena med mammor har varit bra då möjlighet till reflektion och återkoppling finns.

Terapikolonier 2018

Jennifer Sternberg

Biträdande verksamhetschef

www.terapikolonier.se

<https://www.facebook.com/terapikolonier>